

Appendix 02

Śrī Rāma's Thousand Names

श्रीरामसहस्रनाम-अध्याय - १३

००१ रामः। (श्लोक ११)	०३१ मुक्तिदाता।
००२ श्यामः।	०३२ कौस्तुभी।
००३ हरिः विष्णुः।	०३३ कुरणाकरः।
००४ केशवः।	०३४ खरदूषणनाशी।
००५ केशिनाशनः।	०३५ मारीचप्राणनाशकः।
००६ नारायणः।	०३६ सुबाहुमारणोत्साही। (श्लोक १६)
००७ माधवः।	०३७ पक्षिश्राद्धविधायकः।
००८ श्रीधरः।	०३८ विहङ्गपितृसम्बन्धी।
००९ मधुसूदनः।	०३९ क्षणतुष्टा।
०१० रावणारिः। (श्लोक १२)	०४० गतिप्रदः।
०११ कंसनिहा।	०४१ पूतनामातृगतिदः। (श्लोक १७)
०१२ बकौ प्राणनिवर्त्तनः।	०४२ विनिवृत्ततृणानिलः।
०१३ ताडकाहननोद्युक्तो।	०४३ पावनः।
०१४ विश्वामित्रप्रियः।	०४४ परमानन्दः।
०१५ वेदाङ्गः। (श्लोक १३)	०४५ कालिन्दीजलकेलिकृत्।
०१६ कृती।	०४६ सरयूजलकेलिः। (श्लोक १८)
०१७ यज्ञवाराहः।	०४७ साकेतपुरदैवतः।
०१८ धर्मज्ञः।	०४८ मथुरास्थाननिलयः।
०१९ मेदिनीपतिः।	०४९ विश्रुतात्मा।
०२० वासुदेवः।	०५० त्रयीस्तुतः।
०२१ अरविन्दाक्षः।	०५१ कौन्तेयविजयोद्युक्तः। (श्लोक १९)
०२२ गोविन्दः।	०५२ सेतुकृत्।
०२३ गोपतिः।	०५३ सिन्धु-गर्भवत्।
०२४ प्रभुः।	०५४ सप्ततालप्रभेदी।
०२५ पद्माकान्तः। (श्लोक १४)	०५५ महास्थिक्षेपणोद्भुरः।
०२६ विकुष्ठाभूः।	०५६ कौशल्यानन्दनः। (श्लोक २०)
०२७ किर्तिकन्यासुखप्रदः।	०५७ कृष्णः।
०२८ जानकीप्राणनाथः।	०५८ किशोरीजनवल्लभः।
०२९ सीताविश्लेषनाशनः।	०५९ आभीरीवल्लभः।
०३० मुकुन्दः। (श्लोक १५)	०६० वीरः।

- ०६१ कोटिकन्दर्पविग्रहः।
 ०६२ गोवर्द्धनगिरिप्राशी।
 ०६३ गोवर्द्धनगिरीश्वरः।
 ०६४ गोकुलेशः।
 ०६५ ब्रजेशः।
 ०६६ सहजाप्राणवल्लभः।
 ०६७ भूलीलाकेलिसंतोषी। (श्लोक २२)
 ०६८ वामाकोटि प्रसादनः।
 ०६९ भिल्लपत्नीकृपासिन्धुः।
 ०७० कैवर्त्तकरुणाकरः।
 ०७१ जाम्बवद्भक्तिदः। (श्लोक २३)
 ०७२ भोक्ता।
 ०७३ जाम्बवत्यङ्गनापतिः।
 ०७४ सीताप्रियः।
 ०७५ रुक्मिणीशः।
 ०७६ कल्याणगुणसागरः।
 ०७७ भक्तिप्रियः। (श्लोक २४)
 ०७८ दाशरथिः।
 ०७९ कैटभारिः।
 ०८०
 ०८१ कृतोत्सवः।
 ०८२ कदम्बवनमध्यस्थः।
 ०८३ शिलासंतारदायकः।
 ०८४ राघवः। (श्लोक २५)
 ०८५ रघुवीरः।
 ०८६ हनुमत्संख्यवर्द्धनः।
 ०८७ पीताम्बरः अच्युतः।
 ०८८ श्रीमान्।
 ०८९ श्रीगोपीजनवल्लभः।
 ०९० भक्तेष्टः। (श्लोक २६)
 ०९१ भक्तिदाता।
 ०९२ भार्गवद्विजगर्वजित्।
 ०९३ कोदण्डरायः।
 ०९४ क्रोधात्मा।
 ०९५ लङ्काविजयपण्डितः।

- ०९६ कुम्भकर्णहन्ता। (श्लोक २७)
 ०९७ युवा।
 ०९८ कैशोरसुन्दरः।
 ०९९ वनमाली।
 १०० घनश्यामः।
 १०१ गोचारणपराक्रमी।
 १०२ काकपक्षधरः। (श्लोक २८)¹
 १०३ वेषी।
 १०४ विटः।
 १०५ धृष्टः।
 १०६ शठपतिः।
 १०७ अनुकलः।
 १०८ दक्षिणः।
 १०९ तारः।
 ११० कपटकोविदः।
 १११ अश्वमेधप्रणेता। (श्लोक २९)
 ११२ राजा।
 ११३ दशरथात्मजः।
 ११४ राघवेन्द्रः।
 ११५ महाराजः।
 ११६ श्रीरामानन्दविग्रहः।
 ११७ क्षत्रः। (श्लोक ३०)
 ११८ क्षत्रकुलोत्तंसः।
 ११९ महातेजाः।
 १२० प्रतापवान्।
 १२१ महासैन्यः।
 १२२ महाचापः।
 १२३ लक्ष्मणैकान्तसुप्रियः।
 १२४ कैकेयीप्रणनिर्माता। (श्लोक ३१)
 १२५ वीतराज्यः।
 १२६ वनालयः।

¹ The names काकपक्षधरः (13/28) of the रामसहस्रनाम proves that the thousand names are the part and parcel of the Kākabhuṣuṇḍī Rāmāyaṇa.

- १२७ चित्रकूटप्रियस्थानः।
 १२८ मृगयाचारतत्परः।
 १२९ किरातवेषः। (श्लोक ३२)
 १३० क्रूरात्मा।
 १३१ पशुमांसैकभोजनः।
 १३२ फलपुष्पकृताहारः।
 १३३ कन्दमूलनिषेवणः।
 १३४ पयोव्रतः। (श्लोक ३३)
 १३५ विधानज्ञः।
 १३६ सद्धर्मप्रतिपालकः।
 १३७ गदाधरः।
 १३८ यज्ञकर्ता।
 १३९ श्राद्धकर्ता।
 १४० द्विजार्चकः।
 १४१ पितृभक्तः। (श्लोक ३४)
 १४२ मातृभक्तः।^२
 १४३ बन्धुः।^३
 १४४ स्वजनतोषकृत्।
 १४५ मत्स्यः।
 १४६ कूर्मः।
 १४७ नृसिंहः।
 १४८ वराहः।
 १४९ वामनः।
 १५० रघुरामः। (श्लोक ३५)
 १५१ परशुरामः।
 १५२ बलरामः।
 १५३ रमापतिः।
 १५४ रामलिङ्गस्थापयिता।
 १५५ शिवभक्तिपरायणः/रुद्रमाहात्म्यवर्द्धनः
 (मथु.)।
 १५६ चण्डिकार्चनकृत्यज्ञः। (श्लोक ३६)
 १५७ चण्डिपाठविधानवित्।^४

^२ दीनबन्धुः (रीवां).

^३ भक्त (रीवां).

- १५८ अष्टमीव्रतकर्मज्ञः।
 १५९ विजयादशमीप्रियः।
 १६० कपिसैन्यसमारम्भी। (श्लोक ३७)
 १६१ सुग्रीवप्राणदः।
 १६२ परः।
 १६३ सूर्यवंशध्वजः।
 १६४ धीरः।
 १६५ ब्रह्मण्यः।
 १६६ ब्राह्मणप्रियः।
 १६७ ब्रह्मार्पणी।
 १६८ ब्रह्महोता।
 १६९ ब्रह्मकर्मविदुत्तमः।
 १७० ब्रह्मज्ञः।
 १७१ ब्राह्मणाचारः।
 १७२ कृतकृत्यः।
 १७३ सनातनः।
 १७४ सच्चिदानन्दरूपः। (श्लोक ३९)
 १७५ निरीहः।
 १७६ निर्विकारकः।
 १७७ नित्याकारः।
 १७८ निराधारः।
 १७९ रामः।^५
 १८० रमयतां वरः।
 १८१ रकारादिः। (श्लोक ४०)
 १८२ मकारादिः।
 १८३ रामः।
 १८४ कैवल्यमङ्गलः।
 १८५ संदर्भी।
 १८६ संशयछेत्ता।^५

^४ The names चण्डिपाठविधानवित् (13/36) indicates the influence of the Caṇḍī worship of the time of the composition of this Kākabhūṣuṇḍī Rāmāyaṇa.

^५ The two names रामो रमयतां वरः (13/39) expresses the etymological meaning of the first name.

१८७ शेषशायी।
 १८८ सतां गतिः।
 १८९ पुरुषः। (श्लोक ४१)
 १९० पुरुषाकारः।
 १९१ प्रमेयः।
 १९२ पुरुषोत्तमः।
 १९३ वंशीधरः।
 १९४ विहारज्ञः।
 १९५ रसानन्दी।
 १९६ जितस्मरः।
 १९७ पूर्णातिथिविनोदी। (श्लोक ४२)
 १९८ वृन्दावनविलासकृत्।
 १९९ रत्नकटकधरः।
 २०० वीरः।
 २०१ मुक्ताहारविभूषणः।
 २०२ नृत्यप्रियः।
 २०३ नृत्यकरः।
 २०४ नित्यसीताविहारवान्।
 २०५ महालक्ष्मीदृढानन्दी।
 २०६ प्रमोदवननायकः।
 २०७ परप्रेमा। (श्लोक ४४)
 २०८ परानन्दः।
 २०९ परभक्तिस्वरूपकः।
 २१० अग्निरूपः।
 २११ कालरूपः।
 २१२ प्रलयान्तमहानलः^१ (महाबलः) अयो
 २१३ सुप्रसन्नः। (श्लोक ४५)
 २१४ प्रसादात्मा।
 २१५ प्रसन्नास्यः।
 २१६ परः।
 २१७ प्रभुः।
 २१८ प्रीतः।
 २१९ प्रीतमनाः।
 २२० प्रीतिः।
 २२१ शकटासुरभञ्जनः।

२२२ खट्वासुरवधोद्युक्तः।
 २२३ कालरूपः।
 २२४ दुरन्तकः।
 २२५ हंसः।
 २२६ स्मरसहस्रात्मा।
 २२७ स्मरणीयः।
 २२८ रुचिप्रदः।
 २२९ पण्डा। (श्लोक ४७)
 २३० पण्डितमानी।
 २३१ वेदरूपः।
 २३२ सरस्वती।
 २३३ गुह्यार्थदः।
 २३४ गुरुः।
 २३५ देवः।
 २३६ मन्त्रज्ञः।
 २३७ मन्त्रदीक्षितः।
 २३८ योगज्ञः। (श्लोक ४८)
 २३९ योगवित्।
 २४० नाथः।
 २४१ स्वात्मयोगविशारदः।
 २४२ अध्यात्मशास्त्रसारज्ञः।
 २४३ रसरूपः।
 २४४ रसात्मकः।
 २४५ श्रुङ्गारवेशः। (श्लोक ४९)
 २४६ मदनः।
 २४७ मानिनीमानवर्द्धनः।
 २४८ चन्दनद्रवसंशीतः।
 २४९ चन्दनद्रवलेपनः।
 २५० श्रीवत्सलज्छनः। (श्लोक ५०)
 २५१ श्रीमान्।
 २५२ मानी।
 २५३ मानुषविग्रहः।
 २५४ करणम्।
 २५५ कारणम्।
 २५६ कर्ता।

२५७ आधारः ।
 २५८ विधरणा ।
 २५९ धरित्रीधरणः ।
 २६० धीरः ।
 २६१ रूयधीशः ।^१ (अधीशः)
 २६२ सत्यवाक् ।
 २६३ प्रियः ।
 २६४ सत्यकृत् ।
 २६५ सत्रकर्ता ।
 २६६ कर्मी ।
 २६७ कर्मवर्द्धनः ।
 २६८ कार्मुकी ।
 २६९ विशिखी ।
 २७० शक्तिधरः ।
 २७१ विजयदायकः ।
 २७२ ऊर्जस्वलः ।
 २७३ बली ।
 २७४ जिष्णुः ।
 २७५ लङ्केशप्राणनाशकः ।
 २७६ शिशुपालप्रहन्ता । (श्लोक ५३)
 २७७ दन्तवक्त्रविनाशनः ।
 २७८ परमोत्साहनः ।
 २७९ असह्यः ।^१ (सत्त्वः अयो)
 २८० कलिदोषविनाशनः ।
 २८१ जरासन्धमहायुद्धः । (श्लोक ५४)
 (योद्धा रीवां)
 २८२ निःकिञ्चनजनप्रियः ।
 २८३ द्वारकास्थाननिर्माता ।
 २८४ मथुरावासशून्यकृत् ।
 २८५ काकुत्स्थः । (श्लोक ५५)
 २८६ विनयी ।
 २८७ वाग्मी ।
 २८८ मनस्वी ।
 २८९ दक्षिणाप्रदः ।
 २९० प्राच्यवाचीप्रतीच्युक्तदक्षिणः ।

२९१ भूरिदक्षिणः ।
 २९२ दक्षयज्ञसमानेता ।
 २९३ विश्वकेलिः ।
 २९४ सुरार्जितः ।
 २९५ देवाधिपः ।
 २९६ दिवोदासः ।
 २९७ दिवास्वापी ।
 २९८ दिवाकरः ।
 २९९ कमलाक्षः । (श्लोक ५७)
 ३०० कृपावासः ।
 ३०१ द्विजपत्नीमनोहरः ।
 ३०२ विभीषणशरण्यः ।
 ३०३ शरणम् ।
 ३०४ परमा गतिः ।
 ३०५ चाणूरबलनिर्माथी ।
 ३०६ महामातङ्गनाशनः ।
 ३०७ बद्धकक्षः ।
 ३०८ महामल्ली ।
 ३०९ मल्लयुद्धविशारदः ।
 ३१० अप्रमेयः ।^६ (श्लोक ५९)
 ३११ प्रमेयात्मा ।
 ३१२ प्रमाणात्मा ।
 ३१३ सनातनः ।
 ३१४ मर्यादावतरः ।
 ३१५ विज्ञः ।
 ३१६ मर्यादापुरुषोत्तमः ।
 ३१७ महाक्रतुविधानज्ञः । (श्लोक ६०)
 ३१८ क्रतुकर्मा ।
 ३१९ क्रतुप्रियः ।
 ३२० वृषस्कन्धः ।
 ३२१ वृषस्कन्धी ।

⁶ In most of the places the sequence matches with the sequence of the Viṣṇusahasranāma. As e.g. अप्रमेयोप्रमेयात्मा- - - -

३२२ वृषध्वजमहासखः ।
 ३२३ चक्री । (श्लोक ६१)
 ३२४ शार्ङ्गी ।
 ३२५ गदापाणि ।
 ३२६ शङ्खभृत् ।
 ३२७ सुस्मिताननः ।
 ३२८ योगध्यानी ।
 ३२९ योगगम्यः ।
 ३३० योगाचार्यः ।
 ३३१ दृढासनः ।
 ३३२ जिताहारः ।
 ३३३ मिताहारः ।
 ३३४ परहा ।
 ३३५ दिग्जयोद्धुरः ।
 ३३६ सुपर्णासनसंस्थाता ।
 ३३७ गजाभः ।
 ३३८ गजमोक्षणः ।
 ३३९ गजगामी । (श्लोक ६३)
 ३४० ज्ञानगम्यः ।
 ३४१ ज्ञानगम्यः ।
 ३४२ भक्तिगम्यः ।
 ३४३ भयापहः ।
 ३४४ भगवान् ।
 ३४५ सुमहैश्वर्यः ।
 ३४६ परमः ।
 ३४७ परमामृतः ।
 ३४८ स्वान्दी ।
 ३४९ सच्चिदानन्दी ।
 ३५० नन्दिग्रामनिकेतनः ।
 ३५१ बर्होत्तंसः ।
 ३५२ कलाकान्तः ।
 ३५३ कालरूपः ।
 ३५४ कलाकरः ।
 ३५५ कमनीयः ।
 ३५६ कुमाराभः ।

३५७ मुचुकुन्दगतिप्रदः ।
 ३५८ भुक्तिभूरिफलाकारः ।
 ३५९ कारुण्यधृतविग्रहः ।
 ३६० भूलीलारमणोद्युक्तः ।
 ३६१ शतधातुकृतविग्रहः ।
 ३६२ रसास्वादी ।
 ३६३ रसानन्दी ।
 ३६४ रसातलविनोदकृत् ।
 ३६५ अप्रतर्क्यः ।
 ३६६ पुनीतात्मा ।
 ३६७ विनीतात्मा ।
 ३६८ विधानवित् ।
 ३६९ भुज्युः ।
 ३७० सभाजनः ।
 ३७१ सभ्यः ।
 ३७२ पण्डः ।
 ३७३ पण्डुः ।
 ३७४ विपण्यजः ।
 ३७५ चर्षणी । (श्लोक ६८)
 ३७६ उत्कटः ।
 ३७७ वीतः ।
 ३७८ वित्तदः ।
 ३७९ सविता ।
 ३८० अविता ।
 ३८१ विभवः ।
 ३८२ विविधाकारः ।
 ३८३ रामः ।
 ३८४ कल्याणसागरः ।
 ३८५ सीतास्वयंवरोद्युक्तः । (श्लोक ६९)
 ३८६ हरकार्मुकभञ्जनः ।
 ३८७ रावणोन्मादशमनः ।
 ३८८ सीताविरहकातरः ।
 ३८९ कुमारकुशलः ।
 ३९० कामः ।
 ३९१ कामदः ।

३९२ कीर्तिवर्द्धनः ।	४२७ खड्गी ।
३९३ दुर्योधनमहावैरी ।	४२८ खलगर्वनिबर्हणः ।
३९४ युधिष्ठिरहितप्रदः ।	४२९ वेदान्तविज्ञः ।
३९५ द्रौपदीचीरवस्तारी ।	४३० विज्ञानी ।
३९६ कुन्तीशोकनिवारणः ।	४३१ जानकीब्रह्मदर्शनः ।
३९७ गान्धारीशोकसन्तानः ।	४३२ लङ्काजेता ।
३९८ कुपाकोमलमानसः ।	४३३ विमानरथः ।
३९९ चित्रकूटकृतावासः । (श्लोक ७२)	४३४ नागपाशविमोचकः ।
४०० गङ्गासलिलपावनः ।	४३५ अनन्तकोटिगणभूः । (श्लोक ७८)
४०१ ब्रह्मचारी ।	४३६ कल्याणः ।
४०२ सदाचारः ।	४३७ केलिनीपतिः ।
४०३ कमलाकेलिभाजनः ।	४३८ दुर्वासापूजनपरः ।
४०४ दुरासदः । (श्लोक ७३)	४३९ वनवासी ।
४०५ कलहकृत् ।	४४० महाजवः ।
४०६ कलिः ।	४४१ सुस्मयः । (श्लोक ७९)
४०७ कलिविनाशनः ।	४४२ सुस्मितमुखः ।
४०८ चारी ।	४४३ कलियाहिफणानटः ।
४०९ दण्डाजिनी ।	४४४ विभुः ।
४१० छत्री । ^१ (ब्रह्मचारी दण्डछत्री रीवां)	४४५ विषहरः ।
४११ पुस्तकी ।	४४६ वत्सः ।
४१२ कृष्णमेखलः ।	४४७ वत्सासुरविनाशनः ।
४१३ दण्डकारण्यमध्यस्थः । (श्लोक ७४)	४४८ वृषप्रमथनः । (श्लोक ८०)
४१४ पञ्चवट्यालयस्थितः ।	४४९ वेत्ता ।
४१५ परिणामजयानन्दी ।	४५० मरीचिः ।
४१६ नन्दिग्रामसुखप्रदः ।	४५१ मुनिः ।
४१७ इन्द्रारिमानमथनः । (श्लोक ७५)	४५२ अङ्गिराः ।
४१८ बद्धदक्षिणसागरः ।	४५३ वसिष्ठः ।
४१९ शैलसेतुविनिर्माता ।	४५४ द्रोणपुत्रः ।
४२० कपिसैन्यमहीपतिः ।	४५५ द्रोणाचार्यः ।
४२१ रथारूढः । (श्लोक ७६)	४५६ रघूत्तमः ।
४२२ गजारूढः ।	४५७ रघुवर्यः । (श्लोक ८१)
४२३ हयारूढः ।	४५८ दुःखहन्ता ।
४२४ महाबली ।	४५९ वनधावनसश्रमः ।
४२५ निषङ्गी ।	४६० भिलग्रामनिवासी ।
४२६ कवची ।	४६१ भिल्लभिल्लहितप्रदः ।

४६२ रामः। (श्लोक ८२)	४७९ भव्यः।
४६३ रविकुलोत्तंसः।	४८० दशरथात्मजः।
४६४ वृष्णिगर्भः।	४८१ बलिप्रियः। (श्लोक ८५)
४६५ पृश्निगर्भः।	४८१ बलिहन्ता।
४६६ महामणिः।	४८३ विक्रमी।
४६७ यशोदाबन्धनप्राप्तः।	४८४ केसरी।
४६८ यमलार्जुनभञ्जनः।	४८५ करी।
४६९ दामोदरः।	४८६ सनिग्रहफलानन्दी।
४७० दुराराध्यः।	४८७ सनिग्रहनिवारणः।
४७१ दूरगः।	४८८ सीतावामाङ्गसंश्लिष्टः। (श्लोक ८६)
४७२ प्रियदर्शनः। (श्लोक ८३)	४८९ कमलापाङ्गवीक्षितः।
४७३ मुक्तिकाभक्षणक्रीडः।	४९० स्यमन्तकपञ्चकस्थायी।
४७४ ब्रह्माण्डालिविग्रहः।	४९१ भृगुवंशमहायशाः।
४७५ बाललीलाविनोदी। (श्लोक ८४)	४९२ अनन्तः। (श्लोक ८७)
४७६ रतिलीलाविशारदः।	४९३ अनन्तमाता।
४७७ वसुदेवसुतः।	४९४ रामः।
४७८ श्रीमान्।	४९५ राजीवलोचनः।